

Prosjekt #inntektsløft

«Økt inntekt er jobb nummer 1»

Årsmøtet i Norges Bondelag 2021

07.04.2022

Hurdalserklæringen

«Leggje fram ein forpliktande og tidfesta plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet. Opptrappinga skal skje i samarbeid med partane i jordbruksavtalen og baserast på nytt talgrunnlag.»

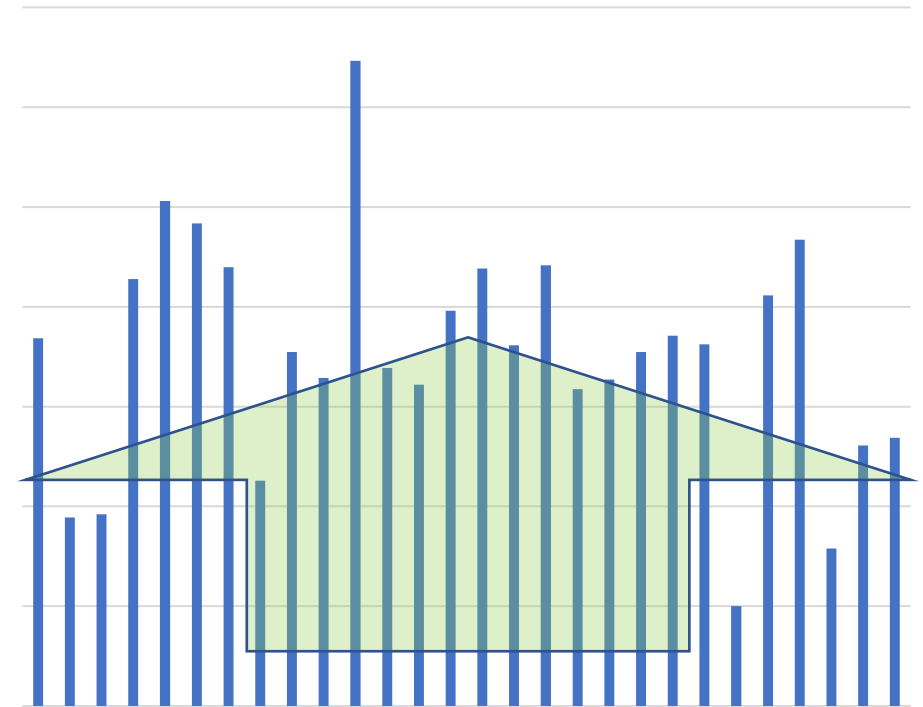
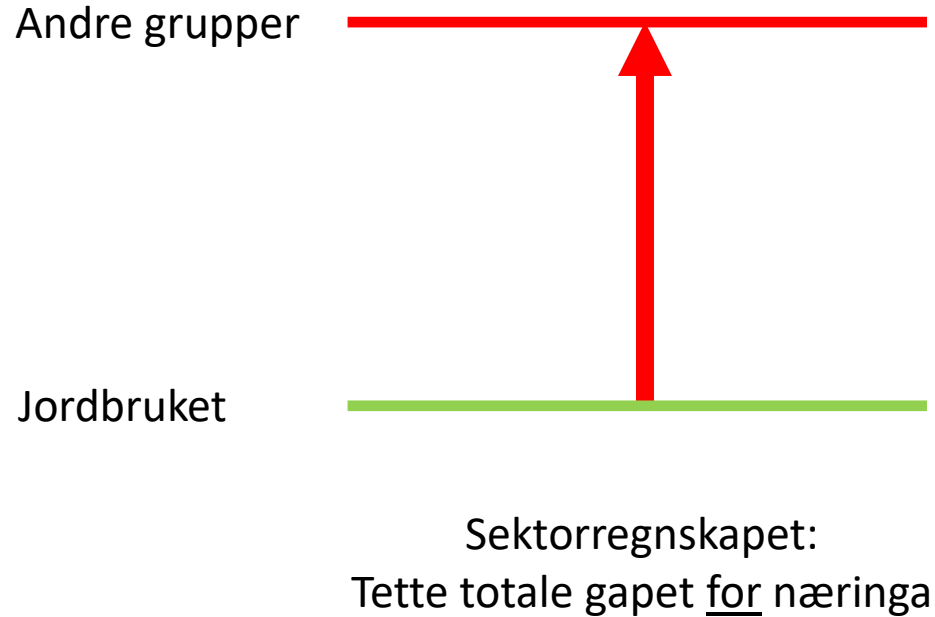
Budsjettforliket med SV desember 2022

«Stortinget ber regjeringen legge frem en forpliktende og tidfestet plan i løpet av 2022 for å tette inntektsgapet mellom bønder og andre grupper i samfunnet. Inntektsgapet skal tettes uavhengig av bruksstørrelse, produksjon og landsdel.»

Inntektsutvalget for jordbruket (Grytten)

- Mandat fastsatt av LMD 13. august 2021
- Utvalgets innstilling skal avgis innen 1. juli 2022
- To mulige tidsforløp:
  1. Utvalget avgir en NOU. Med full høring, og påfølgende behandling i Stortinget, blir det krevende å få vedtatt nye prinsipper før i 2023.
  2. Utvalget avgir en enklere rapport, som får begrenset høring. Det legges fram en Stortingsmelding som inkluderer anbefalingene fra utvalget, og regjeringens opptrappingsplan. Stortingsbehandling februar 2023.
- Norges Bondelag skal uansett være forberedt og klare!

Inntektsløft

Løfte alle i næringa – alle
produksjoner, størrelser og distrikt

Opptrapping – kritiske suksessfaktorer

- Når inntektsgapet er tallfestet, hvordan får vi ut pengene?
- Inntektsløftet må stå seg over tid
- Økte inntekter må forbli i næringa
- Unngå overproduksjon
- «Bevise» at målet er nådd
- Tilskudd er lett, varige ordninger er mer krevende

Prosjekt #inntektsløft

Prosjekt #inntektsløft skal levere innhold til en opptrappingsplan. Planen skal beskrive hva vi vil ha gjennomslag for, hvordan vi kan få det til, når krav skal fremmes, og hvem som skal involveres.

- Hva: Alle eksisterende og nye tiltak og virkemidler som øker bondens inntektsmuligheter og reduserer kostnader
- Hvordan: Et hvert krav må være faglig begrunnet, og kommuniseres tydelig. Det vil alltid være behov for politisk påvirkning, alliansebygging og informasjon til forbruker; Sentralt, regionalt og/eller lokalt.
- Hvem: For alle krav må det utarbeides arbeidsplaner – hvem gjør hva
- Når: Alle krav må ikke fremmes i jordbruksforhandlingene. Eksisterende, eksterne prosesser må benyttes, og Norges Bondelag skal søke å få i gang nye prosesser gjennom politisk påvirkning.

Prosjektet skal først og fremst understøtte arbeidet i organisasjonen, men kan innta en koordinerende rolle ved behov.

Tidsplan for arbeidet med opptrappingsplan

Viktige milepæler:

- Mars 2022 - årsmøtene i Fylkeslaga: Orienterere om opptrappingsplanen, og invitere til kreative prosesser og debatt.
- Juni 2022 - årsmøtet i Norges Bondelag: Det bør settes av tid til kompetansebygging, og etablere en felles forståelse for hva en opptrappingsplan må inneholde.
- Medio oktober 2022: intern og ekstern høring av forslag til opptrappingsplan. Tidspunkt for, og omfang av, høringen vil avhenge av framdriften i regjeringens arbeid med sin plan.
- Desember 2022: Opptrappingsplanen godkjennes av styret i Norges Bondelag.

Hva – tiltak, virkemidler og rammebetingelser

- Direkte inntektsvirkning
  - Målpris, markedspriser
  - Tilskudd
- Kostnadsreduksjoner
  - Avgifter
  - Skatt
  - Kostnadskompensasjon bransje-/myndighetskrav
  - Investeringsstøtte
- Rammebetingelser
  - Tollvern
  - Markeds- og produksjonsregulering

Rammebetingelser

- Importvern
  - Fra krone til prosenttoll, der det gir best beskyttelse
  - Løpende kunne veksle mellom krone og prosenttoll
  - Gir ikke i seg selv høyere priser til bonden, men gir mulighet for det
  - Vil gi reaksjoner hos våre handelspartnere
- WTO og gul, grønn og blå boks
- Markedet
  - Reguleringer
  - Etableringsstimulering og –begrensning
- Verdikjeden – større andel må gå til bonden.
- Lavere matmoms? Vi har ikke råd til å erte på oss forbrukeren!

Kostnadsreduksjoner

- Avgifter – vanskelig, de er som regel satt for å begrense forbruk
- Skatt
  - Fondsordninger
  - Skattefunn
  - Jordbruksfradraget
- Investeringsstøtte
- Risikoavlastning for uforutsette hendelser
  - Forsikringsordninger
  - Kollektive avtaler
- Energiløsninger – kostnadsreduksjon og inntektsmulighet

Hvordan

Utredninger og faktagrunnlag

- Inntektsvirkning
- Handlingsrom – hva er mulig innenfor gjeldende regler og avtaler?
- Mulighetsrom – hva er mulig nå, som var utenkelig i forrige stortingsperiode?
- Hva er konsekvensene for bonden, industri, forbruker, osv.?
- Fordelingsvirkning produksjoner/bruksstørrelse/distrikt
- Motkrefter – markedsaktører, politisk, handelspartnere
- Hvem bør vi alliere oss med? Hvem har vi felles interesser med?

Hvem

Planer for påvirkning – lobbyvirksomhet

- Hvem skal påvirkes?
  - Politikere på alle nivåer
  - Stortingsbenker/fraksjoner
  - Byråkrater, rådgivere, partigrupper
- **Bondelaget gjør det vi er best til!**
  - Sonderinger – bruk nettverk
  - Medieoppspill
  - Eskalering ved behov; fylke->lokallag->medlemmer

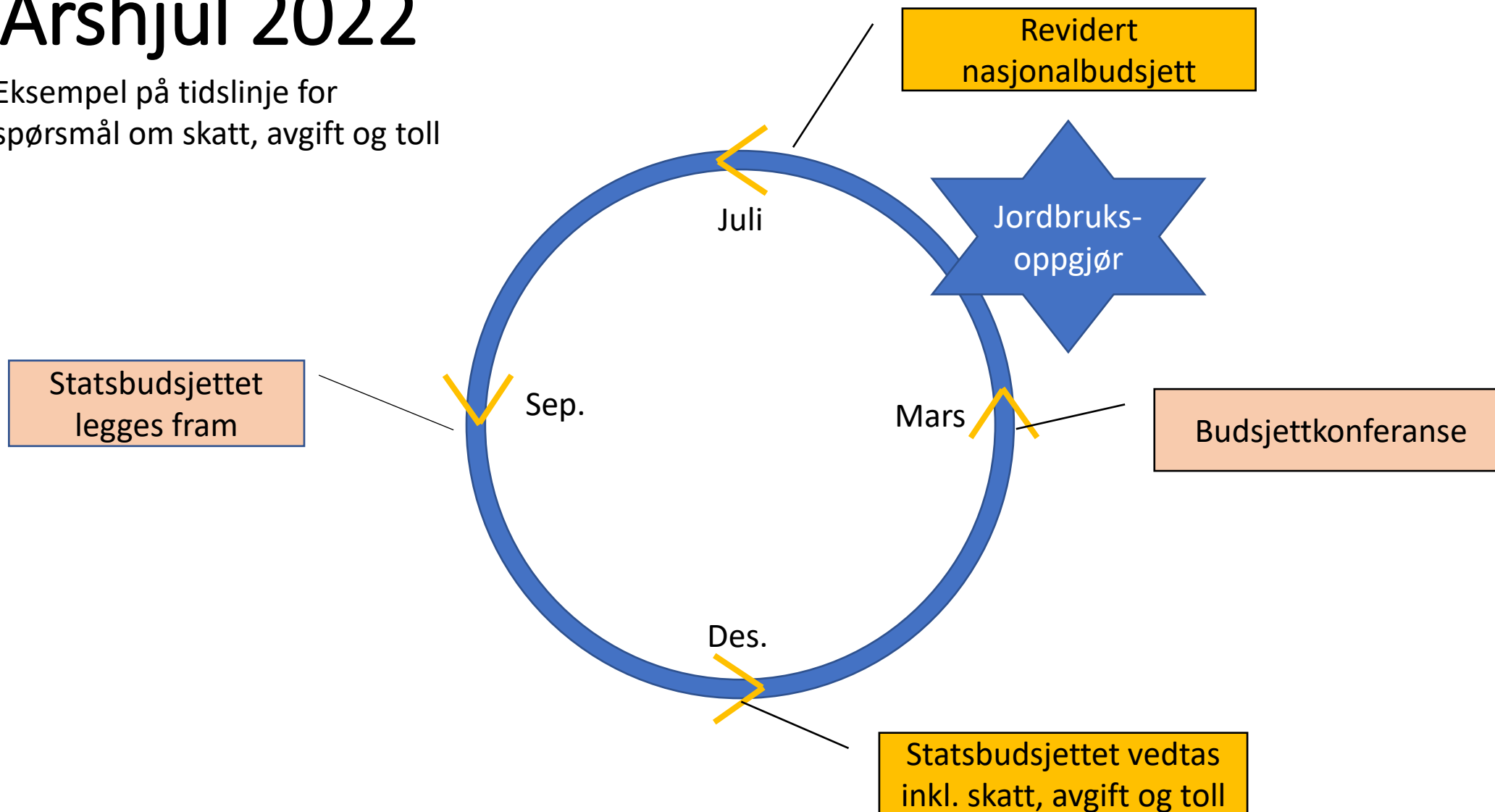
Når

Ikke alt er, eller må være, jordbruksforhandlinger. Andre prosesser må benyttes eller iverksettes

- Statsbudsjettet (tollvern, avgift, skatt)
- Inntektsutvalget (Grytten-utvalget)
- Ny dagligvaremelding – kjedemakt
- Markedsbalansering – produksjonsregulering
- Klimaplan - Bionova
- Kompensasjon for bransje- og myndighetskrav (f.eks. RMP)

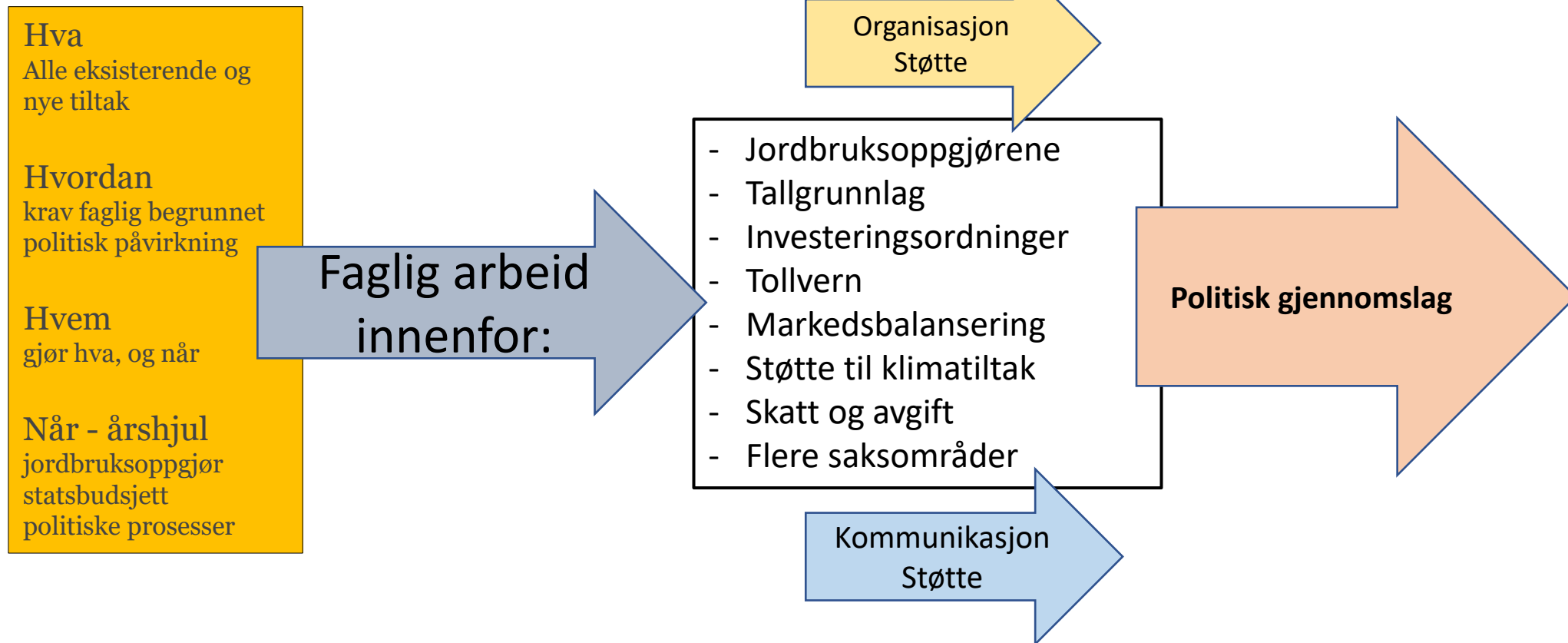
Årshjul 2022

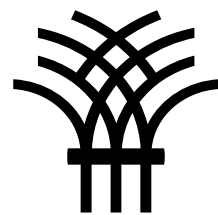
Eksempel på tidslinje for spørsmål om skatt, avgift og toll

#Prosjekt inntektsløft

Innhold til en 4-årig opptrappingsplan

Takk for oppmerksomheten